

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/156613,Uroczystosci-upamietniajace-mjr-Wladyslawa-Wolniewicza-Powstanc-Wielkopolskiego.html>
03.05.2024, 14:41

Uroczystości upamiętniające mjr. Władysława Wolniewicza, Powstańca Wielkopolskiego - Kwidzyn, 15 grudnia 2021

15 grudnia 2021 r. na cmentarzu komunalnym w Kwidzynie odbyła się prezentacja wyremontowanego nagrobka powstańca wielkopolskiego mjr. Władysława Wolniewicza.

Przeprowadzenie remontu nagrobka zostało zlecone i sfinansowane przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Gdańsku.

W prezentacji wzięli udział: dyrektor gdańskiego Oddziału IPN prof. Mirosław Golon wraz z pracownikami Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa, członkowie rodziny mjr. Władysława Wolniewicza, przedstawiciele Urzędu Miasta Kwidzyn, młodzież z 2. Liceum Ogólnokształcącego w Kwidzynie wraz z pedagogami oraz wychowankowie Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. Janusza Korczaka w Kwidzynie z opiekunami.

Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem ku pamięci weterana Władysława Wolniewicza, którą poprowadzili ks. Krzysztof Wieczorek i ks. Daniel Pałkowski, następnie uczestnicy udali się na grób weterana, aby tam złożyć kwiaty i oddać hołd bohaterowi. Nastąpiło również wręczenie aktu przekazania opieki nad grobem mjr. Władysława Wolniewicza wychowankom i pedagogom Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. Janusza Korczaka w Kwidzynie. Okolicznościową prelekcję historyczną dla uczniów wygłosił prof. Mirosław Golon.

Władysław Wolniewicz urodził się 8 lipca 1890 r. we wsi Gorzyce w pow. wrzesińskim. Jego ojciec Franciszek był rzemieślnikiem. Od najmłodszych lat przejawiał silne uczucia patriotyczne, co miało związek z wartościami wyniesionymi z domu rodzinnego. Przyszło mu spędzać młodość w czasach, gdy polskie dzieci były zmuszane w szkołach do nauki j. niemieckiego. Jedynym sposobem wyrażenia swojego sprzeciwu wobec brutalnej germanizacji było organizowanie strajków. Buntury miały miejsce również w szkole w Miłostawiu, do której uczęszczał w latach 1901-1902. Protestował w ten sposób przeciwko likwidacji j. polskiego z listy szkolnych przedmiotów. Po ukończeniu gimnazjum w Poznaniu, Władysław Wolniewicz odbył czteroletnią praktykę zawodu jako leśniczy. Po wybuchu I wojny światowej został przymusowo wcielony do wojska pruskiego. Uczestniczył w walkach na froncie zachodnim. Po zakończeniu wojny pracował jako leśniczy w Katuszu.

Od 25 grudnia 1918 r. do końca lutego 1919 r. brał czynny udział w Powstaniu Wielkopolskim. Dowodził baonem parzęczewskim na terenie pow. wolsztyńskiego. Wcześniej sporządził ewidencję mężczyzn w wieku poborowym i zorganizował oddział Straży Ludowej na terenie Parzęczewa i przyległych mu wsi. Na koncentrację w Parzęczewie zjawiło się 1 stycznia 1919 r. około 500 mężczyzn, przeważnie uzbrojonych. Władysław Wolniewicz zgrupowanie to ubezpieczał, wystawiając posterunki w Karczewie i Wołkowie. 3 stycznia 1919 r. odbył się apel, w trakcie którego wciągnięto na maszt polską flagę, a powstańcy złożyli uroczyste przyrzeczenie. Władysław Wolniewicz uczestniczył w usuwaniu władz niemieckich i powoływaniu na ich miejsce władz polskich. Brał udział w krwawych walkach pod Wolsztynem, Kopanicą, Kargową, Chwalimiem i leśniczówką Susloch. Wskutek zajęcia przez jego oddział miasta Kargowa możliwe było zdobycie Babimostu. Współdziałał w powstrzymaniu ofensywy Grenzschtzu pod Grójcem i Kopanicą. Od 5 czerwca 1919 r. służył w 4 kompanii 2 baonu 155 Pułku Piechoty. Pełnił tam funkcję dowódcy w szarzy sierż. aspiranta oficerskiego. Następnie został przeniesiony do 7 kompanii tegoż pułku jako komendant ds. wojskowych na pow. Poznań-Zachód. W lutym 1922 r. został skierowany do baonu zapasowego Krotoszyn w stopniu mjr rezerwy.

Po wybuchu II wojny światowej i w okresie okupacji niemieckiej w latach 1939-1940 pracował w tartaku w m. Zawadówka, a w latach 1941-1945 w nadleśnictwie w Lublinie. Dzięki biegłej znajomości j. niemieckiego, ratował ludność od pobytu w chełmskim więzieniu i w obozie koncentracyjnym na Majdanku. Wstawiał się za pracownikami tartaku u władz okupacyjnych doprowadzając do ich zwolnienia z aresztu. Dzięki temu udało mu

się uratować Adama Pogorzelskiego, Wiesława Grusa, Zygmunta Adamskiego, Antoniego Sokołowskiego, Jerzego Krzysztofowicza, Józefa Dziekońskiego, Janinę i Marię Gąsiorówny oraz Marię Tajchman. Zapobiegł także egzekucji Łucji Nowakowskiej, która została oskarżona o kradzież Inu. Po zakończeniu II wojny światowej Władysław Wolniewicz zamieszkał we wsi Jarnatów w woj. lubuskim. Od 8 stycznia 1959 r. mieszkał w miejscowości Beldrony. Władysław Wolniewicz za swoją patriotyczną i bohaterską postawę został odznaczony Medalem Niepodległości za Powstanie Wielkopolskie, Krzyżem Wielkopolskim za udział w Powstaniu, Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Zmarł 13 września 1978 r.

Oprac. Natalia Zych-Janukowicz (OBUWiM IPN Gdańsk)

Nagrobek Władysława Wolniewicza przed i po renowacji dokonanej przez gdański OBUWiM

PLIKI DO POBRANIA

[Ulotka z biogramem mjr. Władysława Wolniewicza \(pdf, 609.37 KB\) 02.12.2021 14:00](#)